

ทักษะการเล่นไวโอลิน และ เจตคติต่อการเรียนไวโอลิน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต

Violin Skills and Attitude of Learning Violin to 4th Grade Student,
Sarasas Witaed Thonburi School Learned by Role - Playing
and Demonstration Methods

ภัทริศ ทรัพย์สุนทร*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เปรียบเทียบทักษะการเล่นไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต 2) เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต 3) เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต ก่อนเรียน และหลังเรียน

โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ทดสอบก่อนเรียน (pre-test) วัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างห้องละ 20 คน โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินแบบ rubric score ชนิด 5 อันดับ จำนวน 15 ข้อ 2) ดำเนินการทดลอง วัดทักษะการเล่นไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การเล่นไวโอลินโดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างห้องละ 20 คน จำนวนกลุ่มละ 17 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง 3) ทดสอบหลังเรียน (post-test) วัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างห้องละ 20 คน โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินชุดเดียวกับที่ทดสอบก่อนเรียน แบบ rubric score ชนิด 5 อันดับ จำนวน 15 ข้อ

*นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการเล่นเรียนไวโอลินโดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ สูงกว่า วิธีการสอนแบบสาธิต 2) เจตคติต่อการเรียนไวโอลินโดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ สูงกว่า วิธีการสอนแบบสาธิต 3) เจตคติต่อการเรียนไวโอลินโดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน และเจตคติ ก่อนเรียน และหลังเรียน ต่อการเรียนไวโอลินโดยวิธีการสอนแบบสาธิต ไม่ต่างกัน

คำสำคัญ : วิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ, วิธีการสอนแบบสาธิต, ทักษะในการเล่นไวโอลิน, เจตคติที่มีต่อการเรียนไวโอลิน

Abstract

This research is experimental research. The purposes of this research were to :1) Comparison between violin skills learned by Role - Playing and Demonstration Methods for the 4th grade student, Sarasas Witaed Thonburi school. 2) Comparison between attitude of learning violin learned by Role-Playing and Demonstration Methods for the 4th grade student, Sarasas Witaed Thonburi school. 3) Comparison between attitude of learning violin learned by Role-Playing and Demonstration Methods in both before and after learning for the 4th grade student, Sarasas Witaed Thonburi school as follows : 1) To pre-test before learning for attitude of learning violin learned by Role-Playing and Demonstration Methods for the 4th grade student, Sarasas Witaed Thonburi school, with 20 sample students is the classroom, using 15 rubric scores. 2) To manage of test for violin skills by violin skills lesson plans which learning of Role-Playing and Demonstration Methods for the 4th grade student, Sarasas Witaed Thonburi school, using violin skill lesson plan for 17 sample students, there are 17 plan, which each 1 hour this class. 3) To post-test after learning for attitude of learning violin learned by Role-Playing and Demonstration Methods for the 4th grade student, Sarasas Witaed Thonburi school, with 20 sample students is the classroom, using 15 rubric scores.

The results of this research showed that :1) Violin's skill learned by Role-Play is better than Demonstration Methods. 2) Attitude of learning violin learned by Role-Play is better than Demonstration Methods. 3) Attitude of learning violin learned by Role-Play after learning is better than before, Attitude of learning violin learned by Demonstration Methods both before and after learning are not different.

Keywords : violin skills, attitude of learning violin, role-playing, demonstration methods

---

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีเป็นสื่อที่ตอบสนองต่อธรรมชาติของเด็กโดยตรงและสร้างความสุขให้เด็กได้อย่างง่าย และที่สำคัญดนตรีเป็นเหมือนทางลัดที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กได้เป็นอย่างดี ดนตรีจะช่วยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาบางอย่างของเด็ก เช่น เด็กที่ไม่กล้าแสดงออก ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่ขี้อาย มีความก้าวร้าว เราสามารถนำกิจกรรมทางดนตรีเข้ามาช่วยปรับหรือแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวได้เป็นอย่างดี อิทธิพลของเสียงเพลงหรือเครื่องดนตรีดนตรีสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ คุณค่าและเกิดอารมณ์แก่เด็ก ในแง่ของการสร้างสุนทรียศาสตร์ รวมทั้งการเสริมสร้างทักษะการคิดและภาษา เมื่อเด็กฟังดนตรีและร้องเพลง จะช่วยให้เด็กรู้จักฟังและแยกความแตกต่างของระดับเสียง สูง-ต่ำ ดัง-ค่อย หนัก-เบา แหวม-ทุ้ม รู้จักแยกอัตราจังหวะ ช้า-ปานกลาง-เร็ว ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการฟังและวิเคราะห์ลักษณะ แยกแยะระดับเสียงที่ประกอบไปด้วยเสียง หนัก-เบา ทำให้เด็กมีทักษะการฟังที่ละเอียด ซึ่งเป็นทักษะที่ดีของการเรียนดนตรีในระดับที่โตขึ้น ดนตรีช่วยพัฒนาอารมณ์ของเด็กในแง่การให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนาน สดชื่น ร่าเริง บางครั้งเด็กจะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง อาจทำให้เด็กเกิดความขัดแย้งหรือสับสน จึงทำให้เด็กมีปัญหาในด้านอารมณ์และจิตใจดนตรีจะสามารถช่วยบรรเทาหรือปรับอารมณ์เด็กได้อย่างดี ดนตรีสามารถช่วยให้เด็กได้แสดงออกตามความต้องการ นอกจากนี้ ดนตรียังพัฒนาอารมณ์ของเด็ก เกิดความบันเทิงใจ เพลิดเพลิน

เกิดจินตนาการกว้างไกล อารมณ์เยือกเย็น สุขุม รักสวยรักงาม เห็นคุณค่าของคนตรี และมีทัศนคติที่ดีต่อดนตรี รักในเสียงเพลง เสียงดนตรี อันเป็นผลพวงจากดนตรี (ค้นหาเมื่อ 1 สิงหาคม 2557 จาก, <http://www.oknation.net>) การเรียนรู้ด้านดนตรีสากล เป็นวิชาแขนงหนึ่ง ที่มุ่งพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ถ้าเรียนในด้านทฤษฎีอย่างเดียวโดยไม่ใช้ทักษะปฏิบัติ ก็จะไม่เกิดผลประโยชน์ การศึกษาทฤษฎีในเบื้องต้นแล้วจึงลงมือปฏิบัติควบคู่กันไป การที่จะเรียนดนตรีให้ได้ผลนั้นจำเป็นจะต้องมีทักษะปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎีผู้ที่เรียนดนตรีให้ได้ผลดี (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2545, หน้า 3) สรุปได้ว่า การฝึกฟังจะช่วยพัฒนาทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีต่างๆ ในหลายๆ ด้าน ทั้งนี้เครื่องดนตรีที่ผู้สอน และผู้เรียนจำเป็นต้องมีการพัฒนาโสตทักษะการฟังมากกว่าเครื่องดนตรีอื่นๆ คือ เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย ได้แก่ ไวโอลิน เนื่องจาก เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายไม่มีเครื่องหมาย หรือสิ่งที่แสดงถึงตำแหน่งที่แน่นอนของตัวโน้ต ซึ่งผู้เรียนเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาโสตทักษะการฟังที่ดีก่อนหรือได้รับการพัฒนาโสตทักษะการฟังควบคู่ไปกับการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรี (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2537) โคดาเยกล่าววว่า สำหรับนักดนตรีที่ดี เวลาเล่นดนตรี หูควรเป็นผู้นำการเคลื่อนไหวของนิ้ว คำกล่าวของโคดาเยนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการสอนไวโอลินของผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันเอกชูชาติ พิทักษากร ให้ความสำคัญของการพัฒนาโสตทักษะการฟังของผู้เรียนดนตรีอย่างสูงสุดโดยเริ่มจากการฟังและการร้อง ก่อนการปฏิบัติทักษะไวโอลิน ซึ่งการกำหนดตำแหน่งของนิ้วมือซ้ายในแบบต่างๆ ผนวกกับการฝึก

ร้องระดับเสียงถูกต้องในแบบฝึกหัดหรือบทเพลงก่อนเพื่อนำไปสู่การเล่นไวโอลิน (สุพจน์ ยุคลธรวงศ์, บทคัดย่อ, 2540) ในปัจจุบันไวโอลินเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายที่กำลังได้รับความสนใจอย่างมากทั้งโรงเรียนในระบบและนอกระบบ โดยการจัดการเรียนการสอนไวโอลินในประเทศไทยนั้นมีหลากหลายหลักสูตร อาทิเช่น suzuki violin method, a tune a day, strily string, eta cohen, kato havas, ottolangey, carl flesh และ yamaha จากประสบการณ์ดังกล่าว หลักสูตรและแนวทางการสอนที่สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยในครั้งนี้ คือ (suzuki) และ (yamaha) ยามาฮ่าใช้หลักสูตร (junior course violin) หลักสูตรไวโอลินสำหรับเด็ก ที่ถูกพัฒนาจากความสำคัญของทักษะดนตรี โดยนำมาออกแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการทางด้านดนตรีของเด็กในช่วงวัย 4-7 ปี ขึ้นไป เด็กในช่วงวัยนี้ไม่ชอบอยู่เฉยๆ มักมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากร่างกายที่กำลังเจริญเติบโต มีพลังงานมาก ดังนั้น หลักสูตร (junior course violin) นี้จึงมีกิจกรรมการเรียนที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กเกิดประสบการณ์การเรียนไวโอลินกับทักษะที่ครบถ้วน ตั้งแต่การฟัง ร้อง เล่น อ่าน และเขียนโน้ต เป้าหมายของหลักสูตรนี้ คือ ต้องการให้เด็กเกิดความรักในเครื่องดนตรีกับตัวการ์ตูนที่อยู่ในหนังสือเรียน (yamaha violin instructor's manual, 2006) ตำราของ (suzuki method) ได้ออกแบบการสอนทีละขั้นตอนให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติได้ ซึ่งจะแตกต่างกับตำราไวโอลินทั่วไปอย่างชัดเจน อาทิ ในเรื่องของการฝึกสีสายเปล่า ชูชุกิ จะตั้งรูปแบบ (pattern) ของการสีเป็นกระสวนจังหวะ และทำให้จังหวะนั้นเกิดความหลากหลาย

ออกไป ในขณะที่ตำราแบบอื่นๆ จะเน้นให้ผู้เรียนหัดสีสายเปล่าให้ยาวๆ นานๆ และนำเพื่อสำหรับเด็ก แต่ตำราชูชุกิได้ออกแบบเป็นตำราเกี่ยวกับเพลงเด็กจะเกิดความภูมิใจที่เขาสารสามารถเล่นออกมาได้ เป็นเพลง twinkle, twinkle, little star (Shinichi Suzuki, 1983, p.95)

คำถามวิจัย

1. ทักษะการเล่นไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ แตกต่างจาก วิธีการสอนแบบสาธิต หรือไม่
2. เจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ แตกต่างจาก วิธีการสอนแบบสาธิต หรือไม่
3. เจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน หรือไม่
4. เจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบสาธิต หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เปรียบเทียบทักษะการเล่นไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนไวโอลิน

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
สารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอน
แบบบทบาทสมมติ และวิธีการสอนแบบสาธิต

3. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนไวโอลิน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
สารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ
บทบาทสมมติ ก่อนเรียน และหลังเรียน

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนไวโอลิน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
สารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ
สาธิต ก่อนเรียน และหลังเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ทักษะการเล่นไวโอลินของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี
ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมติ แตกต่าง
จากวิธีการสอนแบบสาธิต

2. เจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศ
ธนบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาท
สมมติ แตกต่างจากวิธีการสอนแบบสาธิต

3. เจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศ
ธนบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาท
สมมติ หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน

4. เจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศ
ธนบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบสาธิต
หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย (Methodology)

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์

เพื่อจะเปรียบเทียบทักษะการเล่นไวโอลิน
และเจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอน
แบบบทบาทสมมติและวิธีการสอนแบบสาธิต โดย
ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวม
ข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้
ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ในภาคเรียน
ที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 475 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ในภาคเรียน
ที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียน
ละ 20 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยกำหนด
เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเล่น
ไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
สารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ
บทบาทสมมติ จำนวน 17 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง
รวมจำนวน 17 ชั่วโมง

2. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเล่น
ไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
สารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอน

แบบสาคิต จำนวน 17 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมจำนวน 17 ชั่วโมง

3. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลิน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน สาราสาสนวิเทศธนบุรี แบบ rubric score ชนิด 5 อันดับ จำนวน 15 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพของ เครื่องมือในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยการ เปรียบเทียบทักษะการเล่นไวโอลินของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน สาราสาสนวิเทศ ธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาคิต

1.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดย ใช้วิธีจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมุติและแผน จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสาคิต

1.2 ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระ ศิลปะว่าด้วยสาระดนตรี (เครื่องดนตรีไวโอลิน) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แบบบทบาทสมมุติกับแบบการจัดการเรียนรู้โดย ใช้แบบสาคิต จำนวน 17 แผน ใช้เวลาสอน 17 ชั่วโมง เท่ากัน 2 กลุ่ม

1.3 นำแผนการเรียนรู้ที่เขียนแล้ว เสนอ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา ตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมของสาระ สำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหากิจกรรมการเรียน การสอน สื่อการวัดผลประเมินผล เพื่อปรับปรุง เสนอแนะ

2. แบบวัดเจตคติก่อน และหลังเรียน ต่อการเรียนไวโอลินแบบ rubric score ชนิด

5 อันดับ จำนวน 32 ข้อ

2.1 ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับเจตคติและ การสร้างแบบวัดเจตคติ

2.2 สร้างแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มี ต่อการเรียนไวโอลิน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณ ค่า 5 อันดับ จำนวน 32 ข้อ

2.3 นำแบบวัดเจตคติเสนอประธานและ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำแบบวัดเจตคติเสนอ ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบคุณภาพด้านความ เทียงตรง โดยให้ประเมินค่าความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับพฤติกรรมข้อวัดด้านเจตคติหรือค่า IOC และคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ .50-1.00 ไว้ใช้ซึ่งผลการประเมินความ สอดคล้อง พบว่าได้ข้อที่อยู่ในเกณฑ์ทั้งหมด 15 ข้อ ซึ่งทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.4 นำแบบวัดเจตคติไปทดลองใช้กับ นักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่ง เป็นห้องเดียวกับที่ทดลองใช้แผนการจัดการ เรียนรู้ และนำผลการทดลองนำมาวิเคราะห์หา ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) เท่ากับ .80

2.5 ปรับปรุงแก้ไขและนำแบบวัดเจตคติ ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทั้งสอง กลุ่ม

วิธีดำเนินการทดลองและเก็บ รวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียน (pre-test) วัดเจตคติ ต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียน สาราสาสนวิเทศธนบุรี ที่มีต่อการ

เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างห้องละ 20 คน โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลิน แบบ rubric score ชนิด 5 อันดับ จำนวน 15 ข้อ

2. ดำเนินการทดลอง วัดทักษะการเล่นไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การเล่นไวโอลินโดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างห้องละ 20 คน จำนวนกลุ่มละ 17 แผนแผนละ 1 ชั่วโมง

3. ทดสอบหลังเรียน (post-test) วัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่มีต่อการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างห้องละ 20 คน โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน แบบ rubric score ชนิด 5 อันดับ จำนวน 15 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการวัดทักษะการเล่นไวโอลิน และเจตคติต่อการเรียนไวโอลิน ระหว่างผู้เรียนกลุ่มทดลองที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ และวิธีการสอนแบบสาธิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี โดยใช้การทดสอบค่า t โดยใช้สูตร t-test แบบ independent

2. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลิน ก่อนเรียน และหลัง

เรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี โดยใช้การทดสอบค่า t โดยใช้สูตร t-test แบบ dependent

3. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลิน ก่อนเรียน และหลังเรียนของผู้เรียนกลุ่มทดลองที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบสาธิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี โดยใช้การทดสอบค่า t โดยใช้สูตร t-test แบบ dependent

สรุปผลการวิจัย

วิธีสอนแบบบทบาทสมมุติหมายถึง การแสดงบทบาทสมมุติเป็นกิจกรรมการสอน โดยใช้บทบาทสมมุติขึ้นจากสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งใกล้เคียงกับความเป็นจริงมาเป็นเครื่องมือในการสอนโดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทนั้น และแสดงพฤติกรรมไปตามความรู้สึก อารมณ์ และเจตคติ ของผู้แสดงที่มีต่อบทบาท การแสดงบทบาทสมมุติถือว่าการเอื้อให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะความสามารถ เพราะการสร้างสถานการณ์สมมุติ และให้ผู้เรียนสวมบทบาทต่างๆ ในสถานการณ์ที่กำหนดไว้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการและแรงบันดาลใจที่จะนำทักษะที่ได้เรียนรู้มาใช้เพื่อการสื่อสาร

วิธีสอนแบบสาธิต หมายถึง การที่ครูหรือนักเรียนคนใดคนหนึ่ง แสดงบางสิ่งบางอย่างให้นักเรียนดู หรือให้เพื่อนดู อาจเป็นการแสดงการใช้เครื่องมือแสดงให้เห็นกระบวนการวิธีการ การสอนวิธีนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำในสิ่งนั้นได้ถูกต้อง และยังเป็นการสอนให้นักเรียนได้ใช้ทักษะในการสังเกต และถือว่า

เป็นการได้ประสบการณ์ตรงวิธีหนึ่ง

จากการเปรียบเทียบทักษะการเล่นไวโอลิน และเจตคติต่อการเรียนไวโอลินทั้ง 2 วิธีการสอนดังกล่าวผู้วิจัยพบว่า วิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนไวโอลินด้วยตนเอง แรงจูงใจนี้จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีสมาธิ มีทักษะการเล่นไวโอลิน และเจตคติที่ดีต่อการเรียนไวโอลิน ซึ่งมีความแตกต่างจาก วิธีการสอนแบบสาธิตที่มีทักษะการเล่นไวโอลินที่ดีสำหรับผู้เรียนบางคนที่ชอบเครื่องดนตรีไวโอลิน แต่ผู้เรียนบางส่วนที่ไม่ชอบเครื่องดนตรีไวโอลินอาจจะรู้สึกเบื่อหน่ายไม่มีความกระตือรือร้นและไม่มีความสามารถในการเรียนไวโอลิน ซึ่งส่งผลในทางลบต่อทักษะและเจตคติต่อการเรียนไวโอลินกับผู้เรียนบางกลุ่ม สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ทักษะการเล่นไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ สูงกว่า วิธีการสอนแบบสาธิต
2. เจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ สูงกว่า วิธีการสอนแบบสาธิต
3. เจตคติต่อการเรียนไวโอลิน ก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน
4. เจตคติต่อการเรียนไวโอลิน ก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบสาธิต ก่อนเรียน และ หลังเรียน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ทักษะการเล่นไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ สูงกว่า วิธีการสอนแบบสาธิต แสดงว่าผู้เรียนที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติมีทักษะการเล่นไวโอลินอยู่ในเกณฑ์ดี มีความชำนาญสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติเครื่องดนตรีไวโอลินได้อย่างคล่องแคล่ว เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องทักษะการเล่นไวโอลิน ของนักเรียนที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ จึงสามารถสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องทักษะการเล่นไวโอลิน ของผู้เรียนที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบไปด้วยทักษะการเล่นไวโอลิน และการเก็บรักษาเครื่องดนตรีไวโอลิน ที่ถูกต้องชัดเจน มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนไวโอลินด้วยตนเอง แรงจูงใจนี้จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีสมาธิ และมีทักษะการเล่นไวโอลินที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Shinichi Suzuki, 1983, p.95) ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ชูชุกิ จะสร้างอุบายให้เด็กเกิดความอยากที่จะเล่น

ไวโอลินด้วยตนเอง เมื่อเด็กเกิดความอยากที่จะเล่นขึ้นมา ก็เป็นเรื่องไม่ยากในการสอนไวโอลิน ทักษะการเล่นไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมติ สูงกว่า วิธีการสอนแบบสาธิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวยศรี มีใจเย็น, (2536, หน้า 57-59) ทดลองใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการทดลองพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการ ใช้บทบาทสมมติมีการพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ

เจตคติต่อการเรียนไวโอลินของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมติ สูงกว่า วิธีการสอนแบบสาธิต เนื่องจากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงและประเมินค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมชี้วัดด้านเจตคติ จึงได้เครื่องมือในการวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินที่เหมาะสมต่อการวัดและประเมินผล จากผลการทดลองดังกล่าว แสดงว่าผู้เรียนที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมติมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนไวโอลิน และผู้เรียนมีการตอบสนองต่อการจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติในทางบวก จึงก่อให้เกิดแรงจูงใจใน และเจตคติที่ดีต่อการเรียนไวโอลิน ระหว่างผู้เรียนไวโอลินกับวิธีการสอนแบบบทบาทสมมติ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีสมาธิ และไม่รู้สึกลำบากหนอยในการเรียนไวโอลิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ กลิ่นเกษร, (2538,

หน้า 62) ศึกษาผลการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อทัศนคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทดลองพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมดีขึ้น

เจตคติต่อการเรียนไวโอลิน ก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมติ หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน เนื่องจากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงและประเมินค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมชี้วัดด้านเจตคติ จึงได้เครื่องมือในการวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินที่เหมาะสมต่อการวัดและประเมินผล จากผลการทดลองดังกล่าว แสดงว่าผู้เรียนที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมติมีเจตคติต่อการเรียนไวโอลิน หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน เพราะว่าผู้เรียนมีการตอบสนองต่อการจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติในทางบวก จึงก่อให้เกิดแรงจูงใจใน และเจตคติที่ดีต่อการเรียนไวโอลิน ระหว่างผู้เรียนไวโอลินกับวิธีการสอนแบบบทบาทสมมติ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีสมาธิ และไม่รู้สึกลำบากหนอยในการเรียนไวโอลิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี กุลละวณิชย์, (2552) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการใช้วิธีทัศนียภาพในการพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาอังกฤษ โดยเน้นการสนทนาและแสดงบทบาทสมมติมีการประเมินผลทั้ง ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบและแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ประเมินผลก่อนเรียน และหลังเรียน มีความแตกต่างกัน

เจตคติต่อการเรียนไวโอลิน ก่อนเรียน และหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบสาธิต ก่อนเรียน และหลังเรียน ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงและประเมินค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมที่วัดด้านเจตคติ จึงได้เครื่องมือในการวัดเจตคติต่อการเรียนไวโอลินที่เหมาะสมต่อการวัดและประเมินผล จากผลการทดลองดังกล่าว แสดงว่าผู้เรียนที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบสาธิต มีเจตคติต่อการเรียนไวโอลิน ก่อนเรียน และหลังเรียน ไม่แตกต่างกัน เพราะว่าผู้เรียนไม่มีการตอบสนองต่อการจัดการเรียนรู้แบบสาธิตในทางบวก จึงไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจใน และเจตคติที่ดีต่อการเรียนไวโอลินระหว่างผู้เรียนไวโอลินกับวิธีการสอนแบบสาธิต ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้น้อยลง ไม่มีสมาธิ และรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียนไวโอลิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎา วิลาศศรี, (2553) ผลของการใช้กราฟิก ออร์แกนเซอร์ที่แตกต่างกันในการเรียนโปรแกรมประยุกต์ด้วยวิธีการสาธิตโดยใช้เทคนิคสตรึมมิ่งที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำของนิสิตปริญญาบัณฑิต นิสิตปริญญาบัณฑิตที่เรียนด้วยการใช้กราฟิก ออร์แกนเซอร์ในการเรียนโปรแกรมประยุกต์ด้วยวิธีการสาธิตโดยใช้เทคนิคสตรึมมิ่งก่อนการสอน และหลังการสอน แล้ว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย ทักษะการเล่นไวโอลิน ที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติและวิธีการสอนแบบสาธิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ซึ่งสังเกตโดยครูพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติ มีทักษะการเล่นไวโอลินอยู่ในเกณฑ์ดี นักเรียนที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบสาธิต มีทักษะการเล่นไวโอลินอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยทั้ง 2 วิธีการสอน มีเนื้อหาในการเรียนการสอนเหมือนกัน และระยะเวลาในการเรียนการสอนเท่ากัน ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ เรื่องทักษะการเล่นไวโอลิน โดยวิธีการสอนแบบสาธิตควรปรับปรุง โดยเพิ่มสื่อการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอน เช่น ระบายสีตัวโน้ต และรูปภาพไวโอลิน หรือใช้ตัวการ์ตูนเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มากขึ้นกว่าเดิม

1.2 จากผลการวิจัย เจตคติต่อการเรียนไวโอลินที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาทสมมุติและวิธีการสอนแบบสาธิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศธนบุรี ซึ่งสังเกตโดยครูพบว่า นักเรียนที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบบทบาท มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน และมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนไวโอลิน จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างได้มากขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนไวโอลินในทางบวก นักเรียนที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบสาธิต มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน และตื่นเต้น แต่ผู้เรียนบางคนไม่มีความกระตือรือร้นต่อการเรียนไวโอลิน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบสาธิต ไม่มีกิจกรรมที่จะสร้างแรงจูงใจในการเรียนไวโอลินที่จะทำให้ผู้เรียนบางคนที่ไม่ชอบเรียนไวโอลิน

เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อมกับผู้เรียน ผู้อื่น จึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ลดลง และมีเจตคติต่อการเรียนไวโอลินในทางลบ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ เรื่องเจตคติต่อการเรียนไวโอลิน โดยวิธีการสอนแบบสาธิตควรปรับปรุง โดยเพิ่มสื่อการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอน เช่น ระบายสีตัวโน้ต และรูปภาพไวโอลิน หรือใช้ตัวการ์ตูนเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน และให้ผู้เรียนได้เรียนรู้มากขึ้นกว่าเดิม และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนไวโอลิน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบทักษะการเล่นไวโอลิน ที่จัดการเรียนรู้ประเภทอื่นๆ เช่น ทักษะการเล่นไวโอลินแบบสร้างสถานการณ์จำลอง

2.2 ควรมีการเปรียบเทียบทักษะการเล่นไวโอลิน และทักษะการร้องโน้ตแบบโซลเฟจเพิ่มขึ้น มาในวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยเพลง twinkle twinkle little star เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง และการปฏิบัติเครื่องดนตรี

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบทักษะการเล่นไวโอลิน ที่ต้องใช้ทักษะการเล่นไวโอลินที่สูงขึ้น ต่อเนื่องจาก เพลง twinkle twinkle little star โดยใช้เพลงอื่นๆ ที่ไม่เน้นการสีสายเปล่า

บรรณานุกรม

ณรุทธ์ สทวจิตต์. (2537). **สังคีตนิยมความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์แห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สทวจิตต์. (2545). **จิตวิทยาการสอนดนตรี**. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์แห่งชาติ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ประโยชน์ของดนตรี. ค้นหาเมื่อ 1 สิงหาคม 2557 จาก <http://www.oknation.net>.

สุพจน์ ยุคลธรรวงศ์. (2540). **ศึกษาแนวการสอนเนื้อหาการสอนไวโอลินของ ชูชุกี แลงกี๋เปรียบเทียบกับ ผศ.พอ.ชูชาติ พิทักษากรและพัฒนาชุดการสอนเรื่องไวโอลินตามแนวของชูชาติ พิทักษากร**. บทคัดย่อ. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **การปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร.

Suzuki, S. (1983). **Ear training and Violin Playing**. Printed in U.S.A. Yamaha. Music Foundation. (2006). **Yamaha violin Instructor's Manual**. Printed in Japan